

VD-kommentarer avseende årsbokslut 2014 för koncernen Stockholm Business Region.

Sammanfattning av genomförandet av kommunfullmäktiges inriktningsmål

Stockholm Business Regions uppgift är att leda arbetet med att stärka det samlade näringslivsarbetet och marknadsföringen av Stockholm så att kommunfullmäktiges intentioner och mål uppnås. Ett övergripande verksamhetsområde för bolaget är att marknadsföra Stockholm och regionen som en attraktiv etablerings- och besöksort utifrån budskapet Stockholm – The Capital of Scandinavia. Målet för bolagets verksamhet är att Stockholm ska vara Europas ledande hållbara tillväxtregion.

På Matka i Helsingfors, norra Europas största resestämma, genomfördes ett pressarrangemang i mitten på januari för att lansera en ny finskspråkiga Stockholmsportal, tukholma.fi, tillsammans med VisitSweden.

Stockholmsdagen som arrangerades den 23 januari samlade över 400 representanter inom besöksnäringen. Syftet med mötet var att inspirera och långsiktigt säkerställa en fortsatt positiv utveckling av Stockholm som besöksstad.

Tillsammans med flygbolaget Norwegian och VisitSweden har en kampanj på Twitter genomförts i USA under januari med ett mycket lyckat resultat i form av retweets och nya följare till @visitstockholm.

Den 10 februari genomfördes ett arrangemang för internationella talanger i Stockholm. Syftet var att skapa en bra relation med gruppen i Stockholm och att genomföra intervjuer som underlag till den nya digitala plattformen som lanseras, inom uppdraget att attrahera internationella talanger, under våren.

Den 18 februari arrangerades, tillsammans med Sweden-China Trade Council och Kinesiska ambassadens Handelsavdelning, ett rundabordssamtal om de kulturella skillnaderna och likheterna mellan Kina och Sverige när det gäller att göra affärer och arbetstillstånd m.m. Deltog gjorde bland annat Huawei, Bank of China och Migrationsverket.

ITB i Berlin som är världens största resestämma arrangerades i början den 5 – 8 mars. Mässan samlade 174 000 personer varav 114 000 var så kallade fackbesökare. Under ledning av Digital Tourism Think Tank diskuterades frågor inom digital marknadsföring och strategier tillsammans med representanter från TripAdvisor, Tnooz, Sparkloft Media samt VisitNorway och Bologna Welcome.

I förbindelse med den globalt erkända festivalen South by South West (SXSW – Music, Film, Interactive) den 7 – 12 mars i Austin Texas, studerades möjligheter att arrangera aktiviteter kopplat till uppdraget att attrahera internationella talanger och marknadsföra Stockholms startup bolag. Från Stockholmsregionen medverkade Stockholms Handelskammare, Kista Science City samt ett antal bolag och investerare. Ett möte arrangerades samtidigt för att ta del av hur man arbetar med talang attraktion i Austin.

Det årliga investeringsforumet Cleantech Forum arrangerades den 11 - 13 mars i San Francisco. Från stockholmsregionen deltog fem miljöteknikbolag tillsammans med Energimyndigheten och Invest Skåne.

Den 11 – 14 mars arrangerades Europas ledande fastighets- och investerarmässa, MIPIM, i Cannes. Mässan samlade i år 21 000 deltagare från 93 länder. Inom ramen för Stockholm Business Alliance (SBA) deltog 19 kommuner och 27 företag för att visa upp regionens attraktionskraft för internationella investerare och rådgivare. Det övergripande kommunikationskonceptet, Plug´n Play, förmedlar att det är enkelt att investera i regionen och att fastighetsmarknaden i Stockholm är transparent och likvid. Årets tema var en beskrivning av den samlade investeringspotentialen i SBA-kommunerna om 90 miljarder Euro till år 2020.

Den 3 april öppnade Stockholm Tourist Center, under det nya namnet Stockholm Visitor Center, i Kulturhuset. Genom det strategiska läget och namnbytet stärks servicen och målgruppen kan breddas.

Den 11 – 15 april arrangerades EAU kongressen (urologer) på Stockholmsmässan vilken samlade cirka 12 000 delegater. Under perioden har ett antal kongresser beslutats till Stockholm bland annat World Green Building Council International Congress 2016 med cirka 2 000 delegater.

Arbete med en ökad internationell tillgänglighet fortsätter inom ramen för Connect Sweden. Sedan årsskiftet har ett antal nya flyglinjer öppnat varav Norwegians etablering av direktlinjen Los Angeles – Stockholm och SAS etablering av direktlinjen Hamburg – Stockholm kan ses som ett resultat av Connect Swedens bearbetning av dessa flygbolag.

En undersökning har genomförts beträffande vilka de största möjligheterna och utmaningarna är att bo och verka i Stockholm med mera som internationell talang. Rapporten färdigställdes under maj och presenteras därefter tillsammans med Stockholms Handelskammare.

Inom Arbetet med Investment Strategy 2020 har bland annat en workshop kopplad till PR och marknadsföring av Stockholm som en etablerings- investeringsregion genomförts. Under året har arbetet med strategin fortsatt med interna utbildningsinsatser för näringslivschefer i SBA kommunerna.

Sju frukostmöten har arrangerats mellan januari till maj på följande teman; Hur vi ska kunna locka ungdomar till att studera och arbeta inom IT, Jämställdhet och mångfald som drivkraft för ekonomisk tillväxt och konkurrenskraftigt företagande, Tjänstesektorns betydelse för Stockholmsregionens starka ekonomi, Den amerikanska resemarknaden, På gång vid Friends arena och visionerna kring Arenastaden, Den indiska resemarknaden och Pressbearbetning inom besöksnäringen.

Bocuse d’Or Europe är det europeiska mästerskapet i matlagning för professionella kockar. Evenemanget genomfördes, i samband med GastroNord, den 7-8 maj på Stockholmsmässan. Inför evenemanget genomfördes ett PR arbete för att stärka varumärket och bilden av Stockholm som kreativ matdestination. Vidare arrangerades visningsprogram i samband med evenemanget för ett trettiotal internationella journalister för att ytterligare förstärka bilden av Stockholm.

Den 8 maj arrangerades en workshop på temat - Stockholms stads förslag till förnyad Vision 2030. De väsentliga delarna av förslaget till reviderad vision presenterades för företagare och representanter från Stockholms stad.

I maj presenterades HUI hotellrapporten som redogör för alla existerande och planerade övernattningsmöjligheter i Stockholm. Hotellrapporten är vidare kompletterad med bland annat en prognos av efterfrågade hotellrum mellan åren 2014 och 2020. Enligt prognosen är hotellmarknaden i Stockholms län i balans fram till 2020 om samtliga planerade och osäkra anläggningsetableringar genomförs. Ser man enbart till Stockholms stad bedömer HUI att det kommer att saknas 500 rum 2016 och 1 800 rum 2020 i staden om alla planerade och potentiella projekt genomförs.

På IMEX, Europas ledande mäsas inom mötesindustrin, som arrangerades i Frankfurt i maj, samlades 12 företag från Stockholmsregionen i syfta att marknadsföra Stockholm som mötesdestination. Under de tre dagarna mässan pågick genomfördes cirka 265 förbokade möten med internationella företagsrepresentanter.

Den 27 maj genomfördes den elfte upplagan av Stockholmsmötet. Temat på årets möte var - Stockholm och framtidens globala talanger - kompetensförsörjning i Stockholmsregionen. Mötet samlade cirka 300 deltagare från akademi, näringsliv och politik.

I juni lanserades den fulla versionen av Visitstockholm.com vilken är en responsiv webbplats och anpassad för alla digitala plattformar såsom webb, smartphone och surfplattor.

Som en del i arbetet att attrahera internationella talanger och underlätta för arbetskraftsinvandrare att etablera sig i Stockholm lanserades i juni webbplatsen "Moving to Stockholm" som en delsajt av Visitstockholm.com. Webbplatsen svarar på de vanligast förekommande frågorna och finns nu i en basversion som kommer att byggas på succesivt.

Under juni lanserades även en ny webbplats som lyfter fram Stockholms skärgård för internationella och svenska besökare, Stockholmarchipelago.se. Den nya webbplatsen är en del i en regional satsning på destinationsutveckling – Skärgårdsstrategin.

Under sommaren har ett flertal evenemang genomförts, exempelvis ASICS Stockholm Marathon, Stockholm Pride, DN Galan, VM deltävlingen i Triathlon, Stockholm Music & Arts, ÅF Offshore Race och Fashion Week m fl, vilka bidragit till att både marknadsföra Stockholm internationellt och attrahera besökare. I samband med ASICS Stockholm Marathon genomfördes en turismekonomisk undersökning vilken visade att de tillresta besökarna spenderade totalt 212 miljoner under deras besök.

Mellan maj – augusti har ett 70-tal internationella kongresser genomförts i Stockholm. Antalet internationella delegater har uppgått till cirka 35 000 vilka genererat cirka 140 000 gästnätter. Några av de ämnesområden som berörts under dessa kongresser är anestesi, parkinsons, epilepsi, dyslexi, mat, filantropi, miljö och energi.

Den 25 – 27 augusti samlades deltagare från hela världen vid konferensen Digital Health Days som för andra gången arrangerades på Stockholmsmässan. Målet med konferensen är att sammanföra och främja projekt, företag, entreprenörer och initiativ som driver den digitala utvecklingen framåt inom hälsa, sjukvård, medicinsk teknologi och läkemedelsindustrin.

Den 4 – 5 september genomfördes STHLM Tech Fest på Waterfront Congress. Eventet var det största någonsin i Stockholm för startup bolag inom ICT. 2 800 deltagare samlades för att lyssna och nätverka under en dag på Stockholm Waterfront. På scenen, i olika paneler, deltog bland annat bolag som; King, Klarna och iZettle.

Vid World Routes som arrangerades den 19 – 23 september i Chicago samverkade Swedavia, Stockholms stad och Göteborgs stad. Förutom alla speedmeetings mellan linjeutvecklare på flygplatser och flygbolag marknadsfördes även samarbetet Connect Sweden för att öka den internationella tillgängligheten.

Vid fastighets- och logistikmässan Expo Real som arrangerades i München i början på oktober samlades aktörer i regionen i syfte att attrahera investeringar

I förbindelse med Travel Bloggers Exchange (TBEX), världens största sammankomst för resebloggare, som arrangerades i Aten den 24 – 26 oktober genomfördes dels en satsning för att stärka samarbetet med de internationella resebloggarna och dels en satsning för att attrahera mötet till Stockholm.

Den 28 – 29 oktober arrangerades för andra året Mötesplats Idrott och destination av Riksidrottsförbundet genom Centrum för idrottsevenemang. Syftet med mötet är att erbjuda företrädare för idrotter och destinationer att mötas för att skapa kontakter och skapa möjligheter för fler och bättre idrottsevenemang.

I oktober beslutade Svenska Skidförbundet att världscupen i parallellslalomtävling för herrar och damer ska arrangeras i Stockholm och Hammarbybacken den 2 februari 2016. Under oktober beslutade vidare Europiska Handbollsförbundet att förlägga delar av Europamästerskapet i handboll för herrar till Sverige 2020 med slutspel och final på Tele2 Arena.

I samband med den årliga mötesmässan EIBTM i Barcelona den 18 – 20 november genomfördes en satsning för att attrahera internationella möten till Stockholm tillsammans med ett antal aktörer i regionen.

Den 20 – 21 november genomfördes SBAs årliga möte på Arlanda med över 150 deltagare. Kommunstyrelseordförandena i SBA kommunerna fattade beslut om 2015 års verksamhetsplan och att ta med Sala som ny kommun i partnerskapet. Detta innebär att SBA från och med 2015 omfattar 53 kommuner.

Detaljhandels- och investerarmässan Mapic arrangerades under november. Tillsammans med andra skandinaviska aktörer genomfördes en satsning för att attrahera internationella varumärken och investerare till Stockholm.

Den 2 december genomfördes International Business Meeting tillsammans med utländska handelskammare. Mötet, som sedan 2008 årligen arrangeras i Stockholms Stadshus, är ett tillfälle för beslutsfattare inom utlandsägda bolag att träffa stadens politiker för dialog. I år kom nära 130 deltagare till evenemanget för att prata om hållbar utveckling i Stockholm och i de kringliggande kommunerna.

Den 11 december delades Stockholms stads innovationsstipendium ut i Prinsens Galleri inom de sju kategorierna; IT & Telekom, Miljöteknik, Besöksnäring, Kulturella & Kreativa näringar, Tjänster, Vardagsprodukter och Life Science.

På temat "Are there solutions to one of the world's biggest challenges?" arrangerades årets traditionella Nobelfrukost i Stockholms Universitets aula. Drygt 250 gäster från akademien, offentliga aktörer, Life Science branschen och övriga näringslivet deltog.

Under december genomfördes två stora kampanjer för att attrahera internationella besökare till Stockholm. I samarbete med flygbolaget Norwegian och Choice Hotels genomfördes en kampanj riktad mot norska besökare och tillsammans med flygbolaget Air Berlin och Visit Sweden bearbetades tyska besökare.

Sammanfattningsvis bedömer koncernen Stockholm Business Region att de allra flesta inriktningsmål/ägardirektiv har uppfyllts för året. Investeringarna för året uppgår till 9,2 mnkr, vilket är 8,2 mnkr mer än budgeterat, beroende på turistbyråns flytt och anpassning till nya lokaler i Kulturhuset. Med anledning av detta föreligger en avvikelser i investeringsbudgeten. Avskrivningarna ryms inom budget.

Övrig rapportering om inriktningsmålen samt övriga indikatorer sker i ILS-webb (bilaga 3).

Sammanfattning av marknadsläge och verksamhetsförändringar

Stockholmskonjunkturen

Stockholm fortsätter att vara Sveriges tillväxtmotor. Under tredje kvartalet 2014 ökade lönesumman i privat sektor med 4,6 procent i Stockholms län och 6,5 procent i Stockholms stad jämfört med samma kvartal 2013 uppräknat till årstakt, säsongrensat och trendjusterat. Under tredje kvartalet 2014 tog också antalet nyregistrerade företag fart och ökade med 7 procent i länet och 10 procent i staden jämfört med samma kvartal 2013. Samtidigt vände antalet företagskonkurser ned och minskade med 11 procent i Stockholm.

Stockholms arbetsmarknad är stark och växer. Under tredje kvartalet 2014 ökade sysselsättningen med 22 200 personer i länet varav 10 400 i staden jämfört med samma kvartal 2013. Det motsvarar en sysselsättningstillväxt på 1,9 respektive 2,1 procent. Antalet lediga jobb fortsatte också att strömma till samtidigt som antalet varslade personer blev färre. Den goda utvecklingen har minskat arbetslösheten med 0,5 procentenheter jämfört med 2013 till 5,8 procent i både staden och länet.

Stockholms attraktionskraft avspeglas i befolkningsstatistiken. Stockholm har de senaste kvartalen ökat antalet invånare med 1,7 procent i länet och 1,8 procent i staden. Det motsvarar en årlig tillväxt på närmare 37 000 personer i länet varav 16 000 i staden. Befolkningsökningen beror både på ett positivt födelsenetto och flyttnetto, och då framför allt mot utlandet. Den 30 september 2014 hade Stockholms län 2 192 433 invånare varav 909 976 i Stockholms stad.

Besöksnäringen

Antalet kommersiella övernattningsnätter under årets tio första månader uppgår till knappt 10,2 miljoner i Stockholms län. Det är en ökning med 8 procent jämfört med motsvarande period 2013. Under året som helhet har tillväxttakten varit högre bland de internationella besökarna (+11%) jämfört med de nationella besökarna (+6%).

De flesta internationella besök i Stockholm sker från Europeiska länder där stora volymmarknader som bland annat Tyskland (+13%) och Finland (+11%) har utvecklats väl. Från USA har besöken ökat med åtta procent och från Asien har antalet övernattningar ökat med 13 procent där Indien (+36%) fortsätter att utvecklas positivt.

Analys av det ekonomiska utfallet och verksamhetsförändringar

Resultat efter finansnetto

Resultatet uppgår till 4,1 mnkr för året vilket är 4,1 mnkr högre än budget och resultatkravet samt 2,0 mnkr högre jämfört med föregående år. Resultatet har påverkats dels av en återbetalning av försäkringspremier avseende 2005 och 2006 från Fora om knappt 1,3 mnkr samt av en justering av lagervärdet för Stockholmskortet. Under våren 2014 implementerades ett nytt administrativt system för Stockholmskortet. I samband med avvecklingen av det gamla systemet och lagret har värdet för det tidigare lagret justerats.

Kostnaderna uppgår till 251,3 mnkr för året vilket är 10,6 mnkr högre än budget och 5,4 mnkr högre jämfört med föregående år. De ökade kostnaderna är i huvudsak hänfödda till Stockholmskortet. Kostnaderna för personal motsvarade 59,7 mnkr vilket är 2,5 mnkr lägre än budget för året och 5,8 mnkr högre jämfört med föregående år. Avvikelsen mot budget avser återbetalningen från Fora samt flertalet kortvariga vakanser. Ökningen mot föregående år förklaras av tillsättning av tidigare vakanta tjänster. Sjukfrånvaron är fortsatt låg på 1,7 procent.

Intäkterna uppgår till 252,8 mnkr för året vilket är 14,7 mnkr högre än budget och 7,2 mnkr högre jämfört med föregående år. De ökade intäkterna är i huvudsak hänfödda till Stockholmskortet.

Resultatet av de finansiella kostnaderna och intäkterna uppgår till 2,6 mnkr vilket ligger i nivå med budget för året och resultatet föregående år.